

## II. លក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន

### ១. លក្ខខណ្ឌដី

ម្ទេសហាវៃ ជាប្រភេទដំណាំដែលអាចដុះលូតលាស់បានល្អលើដីឥដ្ឋស្រាលដែលសំបូរទៅដោយសារធាតុចិញ្ចឹមគ្រប់មុខជាពិសេស គឺជាតិកំបោរជ្រាបទឹករបស់ព្រមទាំងសំបូរទៅដោយសារធាតុខនិដ ។ ប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់ដំណាំតែងលូតលាស់ និង ចាក់បូសបានជ្រៅ ប៉ុន្តែការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និង ជីទៅតាមវិធីសាស្ត្រណែនាំត្រឹមត្រូវម្ទេសទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់ ។ នៅលើប្រភេទដីខ្មៅហើយស្អិតជាមធ្យម នៅរដូវភ្លៀងត្រូវមានប្រព័ន្ធប្រឡាយបញ្ចេញទឹក ។ ប្រភេទដីអាស៊ីដ និង ដីបាស មិនសមស្របសម្រាប់ការដាំដុះម្ទេសឡើយ ។ ការកង្វះសំណើមដីមិនទាក់ទងទៅនឹងការចេញក្តឹមឡើយប៉ុន្តែទាក់ទង ទៅនឹងការជ្រុះនៃក្តឹមច្រើន ។ កាលណាសំណើមដីពី ៥៥,៦ ទៅ ៥៧,៤ % ធ្វើឱ្យ ២០ ទៅ ៣០ % នៃក្តឹមជ្រុះ ។ ជាទូទៅ ម្ទេសហាវៃ អាចលូតលាស់លើប្រភេទដីស្ទើរគ្រប់ប្រភេទដីក្នុងករណីប្រភេទដីឥដ្ឋធម្មតាត្រូវមាន:



## ដំណាំម្ទេសហាវៃ

### I. ស្ថានភាពទូទៅ

ម្ទេសហាវៃមានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ដូចជា យកទៅកែច្នៃធ្វើជាបន្លែសំរាប់ចម្អិនជាមួយសាច់ ធ្វើម្ហូបដូចជា អា ឬសម្លបានជាច្រើនប្រភេទដោយរួមផ្សំជាមួយបន្លែផ្សេងទៀត ។ បន្លែស្រស់សំរាប់ហូបតែម្តងឬជ្រក... ។ល ។

តារាងអាហារូបត្ថម្ភក្នុងទម្ងន់ ១០០ ក្រាមអាចបរិភោគបាន នៃផ្លែម្ទេសខ្ចី

សារធាតុចិញ្ចឹម		សារធាតុចិញ្ចឹម	
ជាតិទឹក	៨៥.៧ ក្រាម	ផ្លូវ៉ា	៨០ មីលីក្រាម
ជាតិប្រូតេអ៊ីន	២.៩ ក្រាម	ដែក	១.២ មីលីក្រាម
ជាតិខ្លាញ់ប្រេង	០.៦ ក្រាម	សូដ្យូម	៦.៥ មីលីក្រាម
ជាតិវីតាមីន១	១ ក្រាម	ប៊ូតាល្យូម	២១៧ មីលីក្រាម
ជាតិសរសៃ	៦.៨ ក្រាម	ទង់ដែង	១.៥៥ មីលីក្រាម
កាបូនអ៊ីត្រាត	៣ ក្រាម	ស្កាន់ដ័រ	៣៤ មីលីក្រាម
ជាតិកាល់ស្យូម	៣០ មីលីក្រាម	ជាតិកូ	១៥ មីលីក្រាម
ជាតិម៉ាញ៉េស្យូម	២៤ មីលីក្រាម	ដុកាមីន	០.១៩ មីលីក្រាម
ជាតិវីតាមីនB	០.៣៩ មីលីក្រាម	វីតាមីនA	២៩២IU
អាសាលីចអាស៊ីត	៦៧ មីលីក្រាម	វីតាមីនB	១១១ មីលីក្រាម
ផ្ទឹកូទីនិចអាស៊ីត	០.៩ មីលីក្រាម		

ច្រើន ។ សីតុណ្ហភាពពេលយប់ ២០ °C វាជាលក្ខខណ្ឌដ៏ល្អមួយធ្វើឱ្យផ្លែលូតបានវែងព្រមទាំងមានទ្រង់ទ្រាយល្អ ។ ចំពោះពេលថ្ងៃកាលណាសីតុណ្ហភាពមធ្យម ២០ទៅ ២៤ °C ហើយពន្លឺមិនពេញលេញមានរយៈពេលវែងធ្វើឱ្យផ្កា និងក្តីបង្ក្រុះច្រើន ។

**៤. ពន្លឺ**

ឥទ្ធិពលនៃពន្លឺធ្វើឱ្យផ្លែស្លឹក បន្ទាតត្រង់ល្អហើយមានភាពបែតងច្បាស់លាស់ការបន្ថយពន្លឺព្រះអាទិត្យ៥០ % ធ្វើឱ្យទងផ្កា គ្រាប់ពូជព្រមទាំងផ្លែមានទម្ងន់តែវាបានបង្កើននូវអាសូប៊ីចអាស៊ីដ (បន្តិចបន្តួចវីតាមីន នៅក្នុងផ្លែបានល្អ ។ ប៉ុន្តែការបន្ថយឱ្យត្រូវពន្លឺព្រះអាទិត្យត្រឹម ៣០ % ។



ប្រពន្ធិប្រឡាយរំដោះទឹកត្រឹមត្រូវព្រមទាំងមានការជ្រើសរើសពូជឱ្យបានល្អ ។ វាអាចធ្លាក់ទៅលើកំរិតអាស៊ីដខ្សោយនៃដី និងប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់ដែលមាន pH 6 - 6, 5 ប៉ុន្តែត្រូវបន្ថែមសារធាតុសរីរាង្គ បន្ថយភាពស្ងួត និងងាយស្រួលរក្សាសំណើម ។

**២. លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ**

ដំណាំម្ទេសហាវៃ អាចលូតលាស់បានលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុក្តៅ និងត្រជាក់សីតុណ្ហភាពចន្លោះពី ២០ - ២៥ °Cក្នុងអត្រាសំណើមបរិយាកាសមធ្យមធ្វើឱ្យផ្លែម្ទេសទុំក្រហមព្រមទាំងមានក្លិនឆ្ងល់ខ្លាំង ។

**៣. អំពីសីតុណ្ហភាព**

ការប្រែប្រួលនៃសីតុណ្ហភាព បណ្តាលឱ្យលេចចេញនូវការបំរែបំរួលយ៉ាងខ្លាំងនៃផលិតផលបន្លែ ជាពិសេសគឺ ថរិកលក្ខណៈនៃម្ទេស ម្ទេសហ៊ីរ និង ម្ទេសមិនហ៊ីរ ដូចជាការលូតលាស់ដើម ស្លឹក ការចេញផ្កា ចំនួនផ្កា និងអត្រានៃផ្លែលូតលាស់ ។ កំរិតសីតុណ្ហភាពកើនឡើងដល់ ១៧ °Cដើមលូតលាស់យ៉ាងលឿន ប៉ុន្តែការលូតលាស់ប្រព័ន្ធបូសយឺត នៅពេលសីតុណ្ហភាពដីកើនឡើងកំរិតមធ្យម ៣០អង្សាសេ ក្នុងនោះដែរប្រភេទម្ទេសផ្លែធំ ដូចជាម្ទេសប្លោកម្ទេសហាវៃធ្វើឱ្យទម្ងន់ផ្លែល្អប្រវែងទំហំព្រមទាំងកំរិតនៃការដាក់គ្រាប់ក្នុងផ្លែសស្របក្នុងសីតុណ្ហភាព២៥ °Cនិងពេលយប់ ១៨ °Cនៅពេលថ្ងៃសីតុណ្ហភាពកើនឡើងដល់ ៣៦ °C ធ្វើឱ្យផ្លែពូជ មិនសមស្របទៅនឹងទីផ្សារ ។ នៅពេលយប់សីតុណ្ហភាពចុះទាបពី ១៥ មក ៨ °C ធ្វើឱ្យលំអងជ្រុះ ។

- មកពីក្រុមហ៊ុន Hung Nong Seed នៃប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូងឈ្មោះពូជធ្វើឱ្យ មានការកើនឡើងនូវទិន្នផលទ្រូដង ដោយសារផ្លែម្តេសវិកបានធំល្អ ។ Oriental Glory F<sub>1</sub> និង Hung Nong ACE F<sub>1</sub>

- មកពីក្រុមហ៊ុន Known-you Seed នៃប្រទេសតៃវ៉ាន់ឈ្មោះពូជ ៤១២ Beauty Bell F<sub>1</sub> ដែលធន់ទ្រាំទៅនឹងជម្ងឺ Tobacco Monder Virus ។

- មកពីក្រុមហ៊ុន Takii Seed នៃប្រទេសជប៉ុនឈ្មោះពូជ Wonder Bell F<sub>1</sub> និងពូជមកពីអាមេរិកឈ្មោះ California Wonder ។

- មកពីក្រុមហ៊ុន Chia Tai នៃប្រទេសថៃដែលកំពុងលក់ក្នុងទីផ្សារកម្ពុជា ច្រើនជាងគេ ពូជនេះល្អជាមធ្យមគ្រាប់វាមានតម្លៃថោកជាងពូជនានា ។

**២. ការជ្រើសរើសពូជ និងរៀបចំដី**

ដីសម្រាប់ដំណាំម្តេសហាវៃ ត្រូវមាន ប្រភពទឹកគ្រប់គ្រាន់ ហើយជាប្រភេទដីដែល សំបូរទៅដោយជីជាតិ ជ្រាបទឹករហ័ស មិនដក់ ទឹក ដូចជាប្រភេទដីល្បាប់ ល្បាយខ្សាច់ ឬដី ក្រហមភ្នំភ្លើងវាសំបូរទៅដោយសារធាតុចិញ្ចឹម គ្រប់យ៉ាង ។ការភ្ជួរសំដីឱ្យបានជ្រៅដើម្បី បន្ថយនូវការដុះស្មៅ ភ្នាក់ងារចង្រៃផ្សេងៗ



ធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនូវទិន្នផលទ្រូដង ដោយសារផ្លែម្តេសវិកធំបានល្អ ។

**III. បច្ចេកទេសដាំដុះ**

**១. ការជ្រើសរើសពូជ**

ជាទូទៅម្តេសហាវៃ ជាដំណាំដែលមានអាយុកាលលូតលាស់វែង ហើយក៏ជា ប្រភេទដំណាំដែលឆាប់ទទួលរងនូវកត្តាចង្រៃផ្សេងៗពីធម្មជាតិដូចជា ជម្ងឺ សត្វល្អិត និង បំរែបំរួលអាកាសធាតុ។ គោលបំណងយ៉ាងសំខាន់នៃការជ្រើសរើសពូជ គឺការយល់ដឹងឱ្យ បានច្បាស់អំពីប្រភពរបស់ពូជព្រោះពូជមាន២ ប្រភេទ:

- ប្រភេទពូជលូតលាស់តំបន់ត្រជាក់ វាលូតលាស់បានក្នុងលក្ខខណ្ឌអាកាស ធាតុត្រជាក់ពូជនេះច្រើនមកពីទ្វីបអឺរ៉ុបដូចជា បារាំង សហរដ្ឋអាមេរិក ហូឡង់កាណាដា ហើយភាគច្រើនជាប្រភេទពូជធ្ងន់ ។

- ប្រភេទពូជលូតលាស់ក្នុងតំបន់ក្តៅមធ្យម វាលូតលាស់បានក្នុងលក្ខខណ្ឌ អាកាសធាតុក្តៅពូជនេះច្រើនមកពីប្រទេសចិន ជប៉ុន កូរ៉េ ។ ពូជដែលសមស្របសម្រាប់ធ្វើ ការដាំដុះ គឺជាពូជដែលបន្តទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតំបន់ ធន់ទ្រាំជម្ងឺ សត្វល្អិតទទួលទិន្នផល ខ្ពស់សមស្របទៅនឹងទីផ្សារ ។មានពូជជាច្រើនដែលដាំដុះបានក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃប្រទេសកម្ពុជា ដូចជា:

- មកពីក្រុមហ៊ុន Royal Sluis នៃប្រទេសហូឡង់ឈ្មោះពូជ Sirono F<sub>1</sub>, Culunet F<sub>1</sub> Pueblo F<sub>1</sub>